

Ολγα Αναστασιάδου – GENIUS LOCCI

Η αίσθηση της δουλειάς της Όλγας Αναστασιάδου, τόσο για το μυημένο όσο και για τον απλό θεατή είναι ανακουφιστική...

Τα κάδρα της διαθέτουν ευκρίνεια και εσωτερική καθαρότητα, ενώ συνάμα σου μεταδίδουν το συναίσθημα ότι "κρυφοκοιτάς" τις πόλεις της, τις αυλές, τα σπίτια.

Μέσα από την εξαντλητική καταγραφή της δομής του τόπου που ζωγραφίζει, σε βάζει – θες δε θες – να ανακαλύψεις το μικρά και μεγάλα μυστικά του' – Αυτά που κρατούν το βαθύ εσωτερικό του νόημα και δίνουν " το πνεύμα του τόπου" **το " Genius Locci"**

Είναι μια έννοια που σημαδεύει, από τις αρχές του 20ου αιώνα, την ιστοριογραφία της αρχιτεκτονικής, σηματοδοτώντας την αντίστιξη με την παγκοσμιότητα και τον ορθολογισμό του "μοντέρνου " που είχε θριαμβευτικά εισβάλει αδιαφορώντας για τα πάντα στην ευφορία του.

Φαντάζει ότι ολισθαίνει ο ομιλητής σε παράπλευρα "οικεία τοπία", όπως η αρχιτεκτονική, με τις έννοιες που εισάγονται στη συζήτηση. Πιστεύω όμως ότι η παράλληλη αυτή ανάγνωση, βοηθάει στην κατανόηση της ταυτότητας των έργων της Όλγας Αναστασιάδου.

Η Όλγα Αναστασιάδου με "τη ζωγραφική των τόπων της" βρίσκεται στο μυχό της αρχιτεκτονικής αναπαράστασης και δεν είναι τυχαίο ότι δύο αρχιτέκτονες (Παπαγεωργίου – Βενετάς και η γράφουσα) αισθάνονται τόσο άνετα αναπτύσσοντας τη δουλειά της

Επιστρέφοντας ξανά στην εισαγωγική παρατήρηση, ένα βασικό δίπολο χαρακτηρίζει την τέχνη της Όλγας Αναστασιάδου.

ΑΝΑΤΟΛΗ	-	ΔΥΣΗ		
ΚΑΤΑΓΩΓΗ	-	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	-	ΠΑΙΔΕΙΑ
ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ	-	ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		

που διακρίνεται με ξεκάθαρη άνεση και αυτοπεποίθηση περισσή στο τελικό αποτέλεσμα της ζωγραφικής της' –..... Με καταγωγή και αναφορά στη Μ. Ασία και την Κωνσταντινούπολη, τόπο και πλαίσιο ζωής των γονιών της, η Ανατολή έχει ανεξίτηλα σημαδέψει το ψυχισμό της ζωγράφου.

Η σιδερένια κλειδαριά της εξώπορτας απ' την αυλή του σπιτιού στην Πόλη, που κρέμεται στον τοίχο του σπιτιού της Όλγας, ανοίγει διάπλατα τους ορίζοντες των έργων της, με σίγουρο βλέμμα στην καρδιά των θεμάτων της.

-Με σπουδές στην Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών της Ζυρίχης, ενός, από το πιο πιστά στη θετικιστική φιλοσοφία τους, Πανεπιστήμια της Ευρώπης, η Όλγα Αναστασιάδου έχει καταφέρει να μετουσιώσει με επιτυχία αυτό που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε "νατουραλιστικό ορθολογισμό".

Λίγα λόγια για τις αρχές της Σχολής, απ' όπου αποφοίτησε η ζωγράφος, καταδεικνύουν τη μεγάλη παράδοση στην οποία υπογράφει κατ' αρχήν, δραπετεύει δε με μαεστρία στη συνέχεια:

- Η φιλοσοφία της Σχολής της Ζυρίχης, κάτω από την επίδραση του μεγάλου θεωρητικού Αρχιτέκτονα Gottfried Semper, Διευθυντή για χρόνια της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Ε.Τ.Η., βασιίζεται στη σύνθεση των " εφαρμοσμένων (τεχνικών) τεχνών", μέσα από την ανάπτυξη των οποίων διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις για τη δημιουργία της 'τέχνης'.

Με πρότυπο τις μελέτες του βοτανολόγου Cuvier, όπου, στις μορφές των απολιθωμάτων του, ο Semper ανακαλύπτει τα Αρχέτυπα των Μορφών, αλλά και με βάση το ιδεογράφημα του πρωτόγονου καλυβιού της Καραϊβικής, το 'Caribbean hut' ο Semper διατυπώνει την αρχή ότι η ανάπτυξη των τεχνικών δεξιοτήτων του ανθρώπου καθορίζει το αισθητικό αποτέλεσμα που θα παραχθεί στην πορεία του χρόνου.

Η διατύπωση με σαφήνεια από τον Semper της "απαρχής" της πνευματικής δημιουργίας, αποτέλεσε τη βάση της εκπαιδευτικής φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου της Ζυρίχης, για δύο αιώνες . Δεν είναι άμοιρο σχολιασμού ότι οι οργανικές μορφές και η μηχανική τελειότητα του Calatrava είναι απόρροια της σπουδής του στην Αρχιτεκτονική Σχολή της Ζυρίχης, ούτε ότι, μέχρι πριν 30 χρόνια, ήταν η μόνη Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών στην Ευρώπη.

Στο βασικό του φιλοσοφικό πόνημα Der Stil, ο Semper διακρίνει 3 βασικές ποιότητες της μορφής - δηλαδή της αισθητικής ομορφιάς: Συμμετρία - Αναλογία - Κατεύθυνση Οι ποιότητες αυτές είναι χαρακτηριστικές και μαζί με την τεχνική τελειότητα, αποτελούν το βασικό υπόβαθρο των τοπίων της Αναστασιάδου.

Παράλληλα όμως είναι διάχυτη η συναισθηματική προσέγγιση, μέσα απ' την οποία, καταγράφει τις ποιότητες και τα χαρακτηριστικά του τόπου που απεικονίζει. - I miss times like these - places like these (διάλογος μοναδικός στο δειλινό από το «Τσάι στη Σαχάρα»)—

Ανάλογα,

Η πορεία της ζωγράφου στα θέματα της είναι τελετουργική:

1. Διαλέγει τα θέματα της ώστε να διαθέτουν
 - χωρική ποιότητα
 - δομή υψηλής αισθητικής
 - φυσική ομορφιά των τοπίων
2. Τοποθετεί το θεατή σε τέτοια θέση ώστε να γίνονται αντιληπτές
 - απ έξω - οι ροές (κατευθύνσεις) του τοπίου
 - από μέσα- οι φυγές του χώρου

3. Με αυτές τις προϋποθέσεις αναπτύσσει την τεχνική της απεικόνισης.

Η Αναστασιάδου είναι συναισθηματική τοπιογράφος που όμως δεν εντάσσεται σε καμία από τις ρομαντικές σχολές της υδατογραφίας. Η επιλογή της είναι σαφής στις διάφορες εκφράσεις του ανθρωπογενούς τοπίου και των ποιοτήτων του:

- βάση το περίγραμμα και το φόντο του θέματος αποκτούν εικαστική υπόσταση από τον χρωματικό χειρισμό της κυρίαρχης μορφής
- Το λευκό γίνεται γλαυκό - πάλλεται
- Τα χρώματα επιστρατεύονται σοφά για να αποδώσουν το πνεύμα του τόπου

Από τους πίνακες της αναδύεται το Genius Locci,

Η μοναδική ποιότητα του τόπου του C.N. Schultz

Ακουμπώντας στους πίνακες--

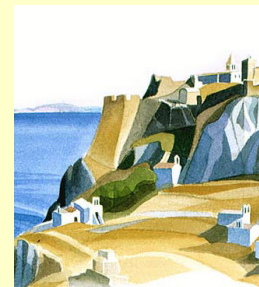
Στη Σύρο : Η αναπαράσταση είναι σχεδόν περιγραφική - μυθιστορηματική

- με τις λεπτομέρειες των σπιτιών της
- τα κλασικά διακοσμητικά στοιχεία τους,
- τις γειτονιές να διατρέχουν τα κάδρα της \

κι από απέναντι

- τα περήφανα καράβια στα καρνάγια σχεδόν έτοιμα να βουτήξουν στο γαλάζιο που παραμονεύει

Στην Ύδρα: Κυριαρχεί η τεκτονική ποιότητα του χώρου, με την ταύτιση του οικισμού στο κυρίαρχο ανάγλυφο. Στο κατόπι, ξεχωρίζουν οι ομάδες των σπιτιών, οι τοίχοι - οι μάντρες και τα σύμβολα : το ψηλόκορμο καμπαναριό η πορφυρή σταυροειδής Βασιλική με τον τρούλο.

Το σύνορο με το νερό καθοριστικό στις επιλογές της

Ο αντικατοπτρισμός (προσφιλής συνθετική επιλογή των ιστορικών αρχιτεκτόνων) εκτινάσσει την καθ' ύψος διάσταση των πλάνων της, συνδέοντας -το γήινο με το ουράνιο -το ανθρώπινο με το θεϊκό

Παράμετροι της θεματικής που επάνω τους χτίζει σταθερά η ζωγράφος αποτελούν

- η γεωμετρία και
- η γλυπτική επεξεργασία των θεμάτων της

και τα δυο υποδηλώνουν βαθιά γνώση της τρίτης διάστασης και τεχνική τελειότητα σχεδιασμού.

Η Όλγα Αναστασιάδου σμιλεύει τα αρχιτεκτονικά της τοπία με μαεστρία:

-Οι όγκοι αλληλοεισδύουν με τέχνη αναδεικνύοντας τους κρυφούς τους συνδέσμους με το παιγνίδι της σκιάς και του φωτός

-Η τεχνική του μέσου, καθοδηγεί τη σχεδιαστική αναζήτηση με σιγουριά σε ένα υψηλό εικαστικό αποτέλεσμα.

-Το χρώμα κρατά το δικό του ρόλο:

Περιορισμένο σε σαφή όρια, τολμά, στις συνθέσεις όπου κυριαρχεί, να ξεφύγει απ' τα περιγράμματα

-με το πρόσχημα του γλιστρήματος της σκιάς-,

ετσι πού οι τονικότητες που προκύπτουν,

να αποκτούν σχεδόν αυτόνομη χρωματική υπόσταση

Τέλος, οι υποβαστάζουσες το όλον, χαράξεις

αναλαμβάνουν να κρατήσουν -όπως πάντα - το βάρος της σύνθεσης και να την ανεβάσουν *στο όριο του μεταβατικού που "αποκαλύπτει"*

Είναι εδώ που, το πλέγμα που κυριαρχεί, δυναμώνει καθώς το σαρώνουν οι φυγές των διαφορετικών οπτικών που συγκεντρώνει ένας τόπος, καταλήγοντας να αισθανθούμε το αδιαφιλονίκητο Genius Loci του

Και αυτό είναι "τέχνης κατόρθωμα"

Βιβιάννα Α. Μεταλληνού,

Αρχιτέκτων Ιστορικός- Κριτικός

Οκτώβριος 2005